

32009R0041

21.1.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 16/3

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 41/2009**od 20. siječnja 2009.****o sastavu i označivanju hrane prikladne za osobe intolerantne na gluten****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

hranu bez glutena. Stoga brojna hrana za posebne prehrambene potrebe koja se nalazi na tržištu sadrži manje količine rezidua glutena.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 89/398/EEZ od 3. svibnja 1989. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na hranu za posebne prehrambene potrebe ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2. stavak 3. i članak 4.a,

- (5) Većina, no ne i sve osobe intolerantne na gluten, mogu u svoju prehranu uključiti zob bez ikakvih štetnih posljedica po svoje zdravlje. To je predmet stalnih studija i ispitivanja od strane znanstvene zajednice. Međutim, veći je problem kontaminacija zobi pšenicom, raži ili ječmom do koje može doći za vrijeme žetve, prijevoza, skladištenja i prerade. Stoga je potrebno voditi računa o opasnosti od kontaminacije glutenom proizvoda koji sadrže zob kod označivanja tih proizvoda.

budući da:

- (1) Direktiva 89/398/EEZ odnosi se na hranu za posebne prehrambene potrebe koja je zbog njezinog posebnog sastava ili proizvodnog procesa namijenjena zadovoljavanju posebnih prehrambenih zahtjeva određenih skupina stanovništva. Oboljeli od celijakije spadaju u tu skupinu stanovništva koji su trajno intolerantni na gluten.
- (2) Prehrambena industrija razvila je niz proizvoda koji se nude kao „bez glutena” ili sličnih istovjetnih oznaka. Razlike u nacionalnim odredbama o uvjetima upotrebe takvih opisa proizvoda mogli bi biti prepreka slobodnom prometu dotičnih proizvoda i dovesti do toga da se za sve potrošače ne jamči ista visoka razina zaštite. Radi jasnoće i kako se ne bi zbunjivalo potrošače različitim načinima opisa proizvoda na nacionalnoj razini, potrebno je na razini Zajednice utvrditi uvjete korištenja navoda za neprisutnost glutena.
- (3) Pšenica (tj. sve vrste Triticum, poput durum (tvrde) pšenice, pira i kamuta), raž i ječam vrste su žitarica koje prema znanstvenim spoznajama sadrže gluten. Gluten prisutan u tim žitaricama može kod osoba intolerantnih na gluten prouzročiti razna štetna djelovanja na zdravlje. Stoga ga one trebaju izbjegavati.
- (4) Odstranjivanje glutena iz žitarica koje sadrže gluten povezano je sa znatnim tehničkim poteškoćama i ekonomskim troškovima, te je vrlo teško proizvesti
- (6) Neke osobe intolerantne na gluten mogu ga do određene granice podnositi u promjenjivim malim količinama. Kako bi se pojedinim osobama omogućilo da na tržištu nađu različite vrste hrane koja odgovara njihovim potrebama i njihovim granicama osjetljivosti, treba biti moguć izbor proizvoda s različitim niskim količinama glutena u takvim utvrđenim granicama. Važno je, međutim, da su različiti proizvodi odgovarajuće označeni kako bi se osigurala pravilna upotreba tih proizvoda od osoba intolerantnih na gluten, a s time u vezi i potaknuti kampanje informiranja u državama članicama.
- (7) Hranu za posebne prehrambene potrebe koja se posebno formulira, proizvodi ili prerađuje kako bi se zadovoljile potrebe osoba intolerantnih na gluten i koja se kao takva stavlja na tržište, potrebno je označiti navodom „vrlo mali sadržaj glutena” odnosno „bez glutena”, u skladu s odredbama utvrđenim u ovoj Uredbi. Tim se odredbama može udovoljiti korištenjem hrane koja je posebno proizvedena s ciljem smanjenja sadržaja glutena jednog ili više sastojaka koji sadrže gluten i/ili korištenjem hrane u kojoj su sastojci koji sadrže gluten zamijenjeni drugim sastojcima koji su prirodno bez glutena.
- (8) Člankom 2. stavkom 3. Direktive 89/398/EEZ predviđena je mogućnost da se na hrani za opću konzumaciju koja je prikladna i za posebne prehrambene potrebe navede ta prikladnost. Stoga je potrebno omogućiti da se hrana za opću konzumaciju koja je prikladna i kao dio bezglutenske prehrane, jer ne sadrži sastojke žitarica koje sadrže gluten ili zobi, označuje navodom koji upućuje

⁽¹⁾ SL L 186, 30.6.1989., str. 27.

na odsutnost glutena. Prema Direktivi 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na označivanje, prezentaciju i reklamiranje hrane ⁽¹⁾, takvim se navodom ne smije potrošača dovoditi u zabludu stvarajući dojam da hrana ima posebna svojstva, dok u stvari sva slična hrana posjeduje takva svojstva.

- (9) Direktivom Komisije 2006/141/EZ od 22. prosinca 2006. o početnoj i prijelaznoj hrani za dojenčad i o izmjeni Direktive 1999/21/EZ ⁽²⁾, u proizvodnji takve hrane zabranjena je uporaba sastojaka koji sadrže gluten. Stoga je korištenje navoda „vrlo mali sadržaj glutena” ili „bez glutena” na etiketama takvih proizvoda potrebno zabraniti, budući da se prema ovoj Uredbi takvo označivanje koristi za navod sadržaja glutena koji ne prelazi 100 mg/kg odnosno 20 mg/kg.
- (10) Direktivom Komisije 2006/125/EZ od 5. prosinca 2006. o prerađenoj hrani na bazi žitarica i dječjoj hrani za dojenčad i malu djecu ⁽³⁾ predviđeno je da se mora naznačiti prisutnost ili odsutnost glutena, kad je proizvod namijenjen za dojenčad do šest mjeseci starosti. Odsutnost glutena u takvim proizvodima potrebno je navesti u skladu sa zahtjevima utvrđenim u ovoj Uredbi.
- (11) Codex-ov standard za hranu za posebne prehrambene potrebe za osobe intolerantne na gluten donesen je na 31. sjednici Komisije za Codex Alimentarius u srpnju 2008. ⁽⁴⁾, kako bi se takvim osobama omogućilo da na tržištu nađu različite vrste hrane koja odgovara njihovim potrebama i granicama njihove osjetljivosti. U smislu ove Uredbe potrebno je primjereno uzeti u obzir taj standard.
- (12) Kako bi se gospodarskim subjektima omogućila prilagodba njihovog proizvodnog procesa, potrebno je danom primjene ove Uredbe predvidjeti nužno prijelazno razdoblje. Međutim, proizvodi koji na dan stupanja na snagu ove Uredbe već ispunjavaju odredbe ove Uredbe mogu se stavljati na tržište u Zajednici od dana stupanja na snagu ove Uredbe.
- (13) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja,

⁽¹⁾ SL L 109, 6.5.2000., str. 29.

⁽²⁾ SL L 401, 30.12.2006., str. 1.

⁽³⁾ SL L 339, 6.12.2006., str. 16.

⁽⁴⁾ http://www.codexalimentarius.net/download/standards/291/cxs_118e.pdf

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Područje primjene

Ova Uredba primjenjuje se na hranu, osim početne i prijelazne hrane za dojenčad, obuhvaćenu Direktivom 2006/141/EZ.

Članak 2.

Definicije

U smislu ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „hrana namijenjena osobama intolerantnim na gluten” znači hrana za posebne prehrambene potrebe posebno proizvedena, pripremljena i/ili prerađena kako bi zadovoljila posebne prehrambene potrebe osoba intolerantnih na gluten;
- (b) „gluten” znači proteinska frakcija pšenice, raži, ječma, zobi ili njihovih hibridnih vrsta i derivata na koju su neke osobe intolerantne, a koji su netopljivi u vodi i 0,5 M otopini natrijeva klorida;
- (c) „pšenica” znači sve vrste Triticum.

Članak 3.

Sastav i označivanje hrane za osobe intolerantne na gluten

1. Hrana namijenjena osobama intolerantnim na gluten koja se sastoji ili sadrži jedan ili više sastojaka proizvedenih od pšenice, raži, ječma, zobi ili njihovih hibridnih vrsta koji su posebno prerađeni s ciljem smanjenja količine glutena, ne smije sadržavati količinu glutena višu od 100 mg/kg u gotovom proizvodu.
2. Prilikom označivanja, reklamiranja i prezentiranja hrane iz stavka 1. mora se navesti oznaka „vrlo mali sadržaj glutena”. Ta se hrana može označiti navodom „bez glutena” ako je sadržaj glutena manji od 20 mg/kg u hrani kao gotovom proizvodu.
3. Zob koju sadrži hrana namijenjena osobama intolerantnim na gluten mora se proizvoditi, priređivati i/ili prerađivati na način kojim se sprečava kontaminacija pšenicom, raži, ječmom, ili njihovim hibridnim vrstama, a količina glutena u takvoj zobi ne smije biti viša od 20 mg/kg.
4. Hrana namijenjena osobama intolerantnim na gluten koja se sastoji ili sadrži jedan ili više sastojaka koji su zamjena za pšenicu, raž, ječam, zob ili njihove hibridne vrste, ne smije sadržavati količinu glutena koja je viša od 20 mg/kg u gotovom proizvodu. Prilikom označivanja, reklamiranja i prezentiranja tih proizvoda može se označiti navodom „bez glutena”.

5. Kad hrana namijenjena osobama intolerantnim na gluten sadrži i sastojke koji zamjenjuju pšenicu, raž, ječam, zob ili njihove hibridne vrste tako i sastojke proizvedene od pšenice, raži, ječma, zobi ili njihovih hibridnih vrsta koji su posebno prerađeni s ciljem smanjenja udjela glutena, primjenjuju se stavci 1., 2. i 3., a ne primjenjuje se stavak 4.

6. Navodi „vrlo mali sadržaj glutena” ili „bez glutena” iz stavaka 2. i 4. moraju se navesti uz naziv pod kojim se hrana prodaje.

Članak 4.

Sastav i označivanje ostale hrane prikladne za osobe intolerantne na gluten

1. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 1. točku (a) podtočku iii. Direktive 2000/13/EZ, prilikom označivanja, reklamiranja i prezentiranja sljedeće hrane može se navesti navod „bez glutena” ako sadržaj glutena nije viši od 20 mg/kg u gotovom proizvodu i to:

(a) hrane za opću konzumaciju;

(b) hrane za posebne prehrambene potrebe koja je posebno formulirana, prerađena ili pripremljena kako bi zadovoljila posebne prehrambene potrebe, osim potreba osoba intolerantnih na gluten, ali koja im je ipak prikladna budući da zbog svog sastava ispunjava posebne prehrambene potrebe osoba intolerantnih na gluten.

2. Prilikom označivanja, reklamiranja i prezentiranja, hrana iz stavka 1. ne smije biti označena navodom „vrlo mali sadržaj glutena”.

Članak 5.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ona se primjenjuje od 1. siječnja 2012.

Međutim, hrana koja na dan stupanja na snagu ove Uredbe već zadovoljava odredbe ove Uredbe može se stavljati na tržište u Zajednici.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. siječnja 2009.

Za Komisiju
Androulla VASSILOU
Članica Komisije